

Trönöbygden

Organ för Trönöbygden ekonomisk förening

Årgång 17

Nr 3

Aug 2017

Andra upplagan av folkfesten **SockenRocken** i början av augusti upprepade och överträffade förra årets evenemang. Arrangörerna aviserar redan nu en tredje rockyra nästa sommar.

Sidan 9

Mat och dryck för alla smaker serverades på IP under rocken. Här kommer recept på en av rätterna, förmedlat av Helena Leander: **Pulled älg à la Sockenrocken**

1,3-1,5 kg älgstek
2 dl barbequesås
2 dl sweet chilisås
1 dl ketchup
1 stor gul lök
2-3 vitlöksklyftor (pressade)
3 dl vatten
Salt, peppar och paprikapulver

Sätt ugnen på 120 grader och lägg lergrytan i blöt om du använder en sådan.

Blanda de torra kryddorna och gnid in steken med dessa. Lägg steken i en ugnssäker gryta. Skiva löken och lägg runt om steken.

Blanda övriga ingredienser och häll över köttet. In i ugnen i cirka 5-6 timmar (beror på vilken bit från älgen du använder). Köttet är klart när det enkelt går att dra isär i strimmor och är riktigt mörkt.

Serveras i pitabröd eller tortillabröd med grönsaker, salsa och en klick crème fraiche.

Hembygdsföreningen

har haft en aktiv sommar med många besök från när och fjärran både till gamla kyrkan och Söderblomsgården. Under hösten väntar fler arrangemang av olika slag.

Sidan 7

Boende i Trönö, hur ska det bli?

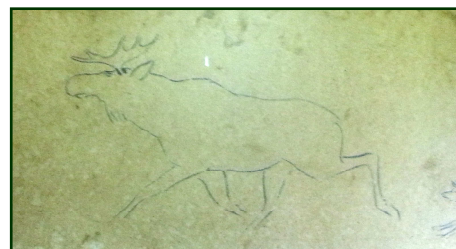
Kommunen har lagt fram ett förslag till **bostadsförsörjningsprogram**. Alla är nu välkomna till en **framtidswerkstad** angående remissvar på detta förslag. Kom och uttryck din mening!

Den 13 september, IOGT Enighet kl. 19-21.

Kojorna

i Trönöskogarna

Kanske passade en och annan på under sommaren att utforska någon av de kojor som presenterades i förra numret av Trönöbygden. Här kommer ytterligare fem att leta sig fram till, för att kanske sitta en stund i tankar med matsäcken framdukad.

Naturtroget motiv i Nordgrenarnas koja, som ligger på baksidan av Långbrosbodåsen. Bilden är gjord av Sigfrid Östlund från Långbro, som gärna tecknade på material som fanns till hands. Se den jagande hunden i hasorna på älgen.

Sidorna 8 – 9

Den sista sågen

Den var i drift längst och revs sist av Trönös alla sågar. Ända till mitten av 1950-talet snurrade klingan vid Tygstasågen, och byggnaden stod kvar ytterligare tjugo år.

Många är de som arbetat där, i yrken som kantare, strypare och stabbläggare, tills nyare teknik tog över.

Sidorna 4 – 5

Smått och gott

Skördefest andra helgen i september sidan 15

Höstmöte för framtidsidéer i Trönöbygden ek. för. sidan 3

Öppet hus i Trönö skola sidan 13

Nya boken om Fly släpps i samband med byafärd sidan 7

Det händer i Trönö sidan 14

Reparation

och **service**
av de flesta bilmärken.

Däckservice

och **däckhotell**

Torsängsvägen 3, 826 94 Norralla • Tel: **0270 351 81**

- Stort utbud av arbets- & profilkläder
- Tryck & brodyr
- Skyltar, banderoller, dekaler mm

Växelgatan 5
826 40 Söderhamn

Tel: **0270 104 20**
E-post: info@sbsreklam.se

Telefon:

0270 302 20

Efter gamla E4 mittemot Norralla kyrka

Hos Werners i Norralla kan ni göra följande:

Reparera och serva din bil/släpvagn.
Vi har även felkodsutrustning.

Köpa däck och fälgar till nästan allt som rullar.

Köpa en släpvagn eller båttrailer i alla storlekar, även tillbehör.

Behov av övernattningsmöjligheter i Trönö!

Det är tydligt att det finns ett behov av tillfälliga övernattningsmöjligheter i Trönö. Efter att Jonhans slutat med sin Bed & Box-verksamhet så finns tyvärr inga självklara övernattningsalternativ i Trönö.

Det kommer till och från förfrågningar om tillfälliga sängplatser i bygden. Det är inte i en omfattning som möjliggör en kommersiell verksamhet men behovet är ändå påtagligt.

Trönöbygden ekonomisk förening har haft och har funderingar på att starta ett vandrarhem, men som sagt så finns inte kommersiella förutsättningar att finansiera en satsning av den storleken och med den typen av service.

Vår avsikt är nu att iordningställa ett av rummen i bystugan för att få det godkänt av byggnadsnämnden som övernattningsrum (utan ytterligare service) för att täcka behovet.

Även den satsningen drar en del kostnader och resurser och med TEF:s mager ekonomi så ser vi gärna bidrag både från privatpersoner, föreningar och företag.

Fortfarande ser vi tyvärr att många av Trönös fastighetsägare inte visat intresse för medlemskap i Trönö brandvärn. Som fastighetsägare är den lilla medlemsavgiften till vårt gemensamma brandvärn en billig försäkring ifall katastrofen, en brand i hemmet, skulle vara ett faktum. Den blygsamma kostnad per år som avgiften är, kan det knappast handla om. Och brandvärdet rycker ut till alla, medlem eller ej. Därför vore det fantastiskt att få se samtliga fastighetsägare i Trönö på medlemslistan.

Ett kanske lite berättigat argument för att avstå är att alla betalar kommunalskatt och därmed skall ha tillgång till det kommunala brandskyddet. Men när elden är lös, så har de extra 15-30 minuterna, beroende på var man bor, väldigt stor betydelse för brandförloppet med tanke på att det är trähus det handlar om.

Medlemskap i TEF och därmed Trönö brandvärn kostar i inträdesinsats 50 kr, årsavgift 140 kr/år + 60 kr/familjemedlem. Inbetalas till bg 5125-0298.

utges av Trönöbygden ekonomisk förening

Trönöbygden utkommer med fyra nr/år tills vidare.

Ansvarig utgivare

Mats Andersson
070 323 75 74

Postadress

Trönöbygden
Lertagsvägen 1
826 95 Trönödal

Hemsida

www.tronobygden.se

E-post

Info@tronobygden.se

Besöksadress

Bystugan, Lertagsvägen 1

Telefon: 0270 42 77 62

Fax: 0270 36225

Bankgiro: 5125-0298

Redaktion

Birgit Lundgren
076 795 54 92

Lena Åkerlind
070 350 80 66

Layout och redigering

Marie Sundberg
070 327 64 01

Tryck

Söderhamns kommun
0270 75000
kopieringen@soderhamn.se

Välkommen till höstmöte för Trönöbygden ek för.

Vi går igenom budget och gör en verksamhetsplan för 2018.
Vad ska föreningen ägna sig åt nästa år, tycker du?

IOGT Enighet lördag den 7 oktober kl 15-17.

Välkommen att annonsera i bygdebladet

Trönöbygden är en lokal tidning som utges av Trönöbygden ekonomisk förening. Den trycks i en upplaga av 600 ex och görs i A4-format delvis i färg. Den delas ut till alla hushåll i Trönö och till andra medlemmar. Tidningen finns på biblioteket och i andra offentliga lokaler i Söderhamn.

Trönöbygden utkommer kvartalsvis, vanligen under sista veckan i februari, maj, augusti respektive november, med manusstopp den första vardagen i respektive månad.

Annonsspriser

1/2 sida: 910 kr färg, 760 kr sv/v
1/4 sida: 620 kr färg, 570 kr sv/v
1/6 sida: 350 kr färg, 265 kr sv/v
Radannonser: Köpa/byta/sälja m m: 20 kr

Tjänster via Trönöbygden ekonomisk förening

(priser inkl moms)

• Kopiering

Enstaka: 1,50 kr/st enkelsidiga, 2,50 kr/st dubbelsidiga.

Över 100: 1,25 kr/st enkelsidiga, 1,90 kr/st dubbelsidiga

• It-tjänster: 20 kr/halvtimme • Skrivhjälp

Trönöbygden

Organ för Trönöbygden ekonomisk förening

• Grovtvätt (mattor, överkast med mera); 200 kr/maskin
Kontakta **Astrid Wadsten**,
tel 070 238 68 91

Bystugans öppettider

Kontor och bibliotek:

Tisdagar 13-16

Lena 070 350 80 66

Torsdagar 10-13

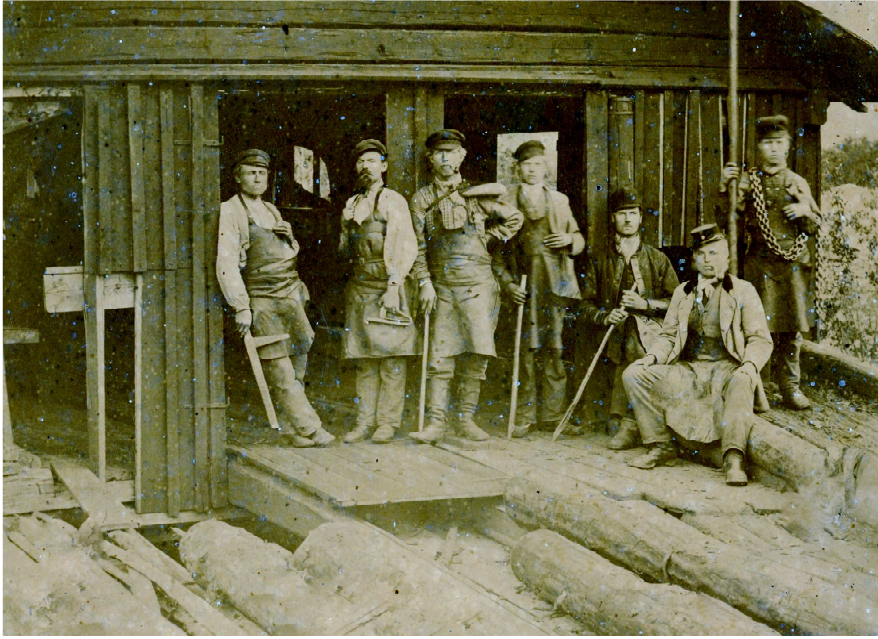
Astrid 070 238 68 91

Hela tidningen i färg finns på

www.tronobygden.se

Tygstasågen — där skog blev virke ända till mitten av 1950 – talet

Tygstasågen omkring 1890. Från vänster kantare Lars Wannberg, hjälpkantare Jonas Frid, stabbläggare Lars Petter Fredin, sågare Fredrik Hansson, hjälpsågare Häst-Myrs Mickel Ersson, delägare Jonas Westman, strypare okänd.

Redan 1699 fanns en såg i Tygsta utmärkt på en karta, vid hemmanet Lundberg. Den hade säkert då funnits på platsen sedan flera år. Man kan spåra några sågar i Trönö till slutet av 1500-talet och kanske var Tygstasågen en av dem som var i drift för mer än 400 år sedan.

Vid Tygstadammen har vattnet fått driva olika slags anläggningar som kvarnar, linskätkar, kraftstationer och sågverk. Det var bönderna i trakten som gick samman och byggde en så kallad sågkvarn vid det strömmande vattendraget. Det var byggnader och konstruktioner för kvarnar till malning av säd och till att såga timmer, där det strömmande vattnet gav energi till både kvarnstenar och sågklingor.

Den första sågen hade en enbladig sågram som drogs av ett vattenhjul, vilket hade den nackdelen att nedisning omöjliggjorde sågning vintertid. Sågningen skedde när vattentillgången var som bäst under den varma årstiden. Sågbladen var hemsmidda och minst ½ cm tjocka. Stora mängder sågspån och annat avfall följde med i vattnet på sin väg till Trönös södra delar.

Eftersom sågspån innehåller terpentin och tjära och blev liggande på tidigare översvämmade åkrar, blev det bekymmer för jordbruket nedströms, där skördarna minskade eller uteblev. Särskilt besvärligt blev läget vid Berga där ån alltid översvämmades på vårarna. Omkring 1850 fördjupades ån vid Berga genom att stora stenar drogs upp med block och talja och översvämningsarna blev sedan inte lika stora.

Enligt en handling från år 1733 klagade bönderna i Sunnanå och Berge på mängderna

sågspån som lade sig på deras åkrar intill ån och de begärde ersättning för förlorad gröda. Sågverksägarna fick förbinda sig att samla ihop spånet och bränna högarna varje år. I annat fall fick de betala skadestånd.

År 1822 drabbades Trönö av svåra skogsbränder som gjorde att inget timmer fanns att såga från närområdet. Året därpå förstördes skogen av svåra stormar och även då stod sågarna stilla i brist på timmer.

År 1877 beslutades att en ny sågbyggnad skulle uppföras vid Tygstasågen. Den blev unik i sitt slag på det sättet att den vilade på fribärande konsoller utan andra stagningar. Dessa konsoller var noga utvalda vid avverkning av stora granar med grova utskjutande rötter i rätt vinkel. En av rötterna högs av cirka 1,2 m från stammen och de övriga intill stammen. Därefter fasades konsollen till lämplig form och fogades samman med dymlingar.

År 1878 moderniserades sågen med en ny sågram och ett kantverk att drivas med var sin turbin. 1908 skaffades en ny turbin som drev både sågram och kantverk samtidigt. Maskindelarna och sågramen tillverkades på Söderhamns mekaniska verkstad år 1895 och var i drift tills Tygstasågen avvecklades.

Driften var mycket långsam och test med att öka takten fick stora konsekvenser med skador, som gjorde att en del av maskineriet måste transporteras till Söderhamns mekaniska verkstad för riktning.

Under den här tiden var Nils Magnusson, bonde på hemmanet Nils Magnus i Berge, inspektor på sågen, från 1880 till 1914. Arbetet på sågverken var inte riskfritt, med

tunga stockar i rörelse, roterande maskiner och sågklingor utan skyddsanordningar. Under Nils Magnussons tid som inspektor inträffade en tragisk dödsolycka vid sågen då den 14-årige Jonas Emanuel Byström från Tygsta hamnade under ett snötyngt stabbtak som rasade samman, tre dagar före jul, den 21/12 1901. Hans far Jonas Byström arbetade också på sågen.

Under åren 1924 till 1926 utarrenderades sågen till firman Jonsson & Bellander i Rengsjö. Under dessa år gick sågen dygnet runt med skiftgång och hade 16 anställda. Arbetarna fick 14-dagarslön och sågaren och kantaren tjänade mest, 4 kr/dag, medan unga pojkar tjänade 2 kr/dag. Rengsjöföretaget bekostade ett nytt spåntak på såghuset.

År 1936 beslöt av ägarna om ett turbinbyte och ingenjör Bremmer från Arbrå mekaniska verkstad, ansåg att en turbin på 37 hästkrafter var ett bra val. Rådet följdes, turbinbytet utfördes och var i drift fram till sågens nedläggning.

Herbert Berge minns när han som tonåring i början av 1940-talet vid ett tillfälle stannade till vid sågen och då blev tillfrågad om att cykla upp till dammen vid Storsjön och öppna dammluckorna eftersom vattennivån i Tygstadammen var så låg. Sagt och gjort, han cyklade till Storsjön och stod på bron vid vägen mot Körsåsen och kunde öppna luckorna med hjälp av ett spett.

I maj 1945 inträffade ytterligare en svår olycka vid sågen. Det var den 25-årige Per Thyrén från Tygsta, som skulle smörja remmen på en av maskinerna under såghuset och fastnade med skintröjan i axeln till ett hjul. Han hade snott runt flera varv innan arbetskamraterna förstod vad som hänt och kom till undsättning. Per var då vid

Spånköraren Elov Karlsson från Tygsta vid Tygstasågen, troligen i mitten av 1920-talet.

medvetande, men ena benet illa tilltygat, det andra var också av på flera ställen och kläderna helt söndertrasade. Han avled efter två dagar på sjukhus då komplikationer hade tillstött.

Enligt ett köpebrev från 23/4 1946 såldes sågen för 3500 kr av de tidigare delägarna till Hans Persson på Lundberg, som ägde marken intill sågen.

De sista åren sågen var i drift hette sågaren Olle Frid, sågens allt i allo och hjälpsågare var Elov Karlsson, kantare Sven Thyren, hjälpkantare August Karlsson, strypare Holger Frid och spånskjutare Arthur Frid. Föreståndare var Per Abdon Tynell, som liksom de övriga var bosatt i Tygsta. Även Lars Petter Lundin, Anders Gustafsson, Albin Mickelsson, Per Tyrén och Per Berger arbetade på sågen, liksom tidigare också flera kvinnor. Bland andra Brita-Stina Svedberg, hennes mor Kristina Fredin, Elida Fredin och Anna Thyren. Kvinnornas arbetsuppgift var oftast att forsla bort sågspånet.

Eftersom sågens drift var mycket långsam blev det till slut omöjligt att få lönsamhet i verksamheten med löner till det manskap som behövdes för att såga. Sågens nedläggning blev därför till sist oundviklig, men den var i drift till mitten av 1950-talet.

Tygstasågen före rivningen, bevarad för eftervärlden . (Foto: DiBiS)

Bröderna Per och Lars Berger gjorde några försök med att ta upp sågdriften i slutet av 1950-talet, men därefter stannade sågklingan för gott på Tygstasågen. En olycka som kunde ha slutat illa inträffade omkring 1950 då en timmerbil, kanske från Midnäs, körde ner genom träbron över ån strax ovanför dammen.

Jan Olov Westlund från Tygsta minns när han i tonåren under 1960-talet, särskilt vid tiden för kräftfisket, var i den tomma sågbyggnaden och sågkammaren, ett litet mörkt krypin längst in i såghuset. Där hade arbetarna ätit sin matsäck och kanske fått en stunds vila. Där hängde flera år efter att den sista stocken sågats, de kraftigt uppstoppade axelskydden av läder, så kallade putor, som stabbläggarna hade på ena axeln när de bar de råtunga, nysågade plankorna. På andra axeln vilade stabbläggarkroken.

Tygstasågen, eller som den också kallades, Lundbergssågen, låg på ena sidan av Tygstadammen vid Lundbergs ägor, och mitt emot på Tygstasidan fanns en kraftstation byggd 1911, som var i drift ända in på 1970-talet. Den försåg under de första årtiondena omgivande bebyggelse med 127 W belysning och kunde även användas till mindre elmotorer.

Tygstasågen var den av Trönös alla sågar som var i drift längst och den sågbyggnad som fanns kvar längst. Den revs under 1970-talet. Några rester från den gamla sågen räddades vid bygget av den nya bron över ån, då Herbert Berge erbjöds att ta vara på det han ville innan jordmassorna fyllde över och utplånade resterna av den tidigare sågen.

En liknande sågram som den vid Tygsta finns att beskåda vid Söderhamnsån intill de gamla verkstäderna (nuvarande Erikshjälpen).

Naturen vid den ursprungliga dammen är i dag något förändrad och på platsen där virke sågades för några årtionden sedan finns i dag inga spår efter den tidigare verksamheten.

Birgit Lundgren

Källor:

Ohlsson, Knut: *Grosshandlare, bönder och småfolk: Trönös skogsnäringar från och med det industriella genombrottet* (avhandling), Acta Universitatis Upsaliensis, 1988.

Sågverksminnen, häfte från studiecirkel under 1980-talet.

De flesta faktauppgifterna från *Herbert Berge*.

Det var då det...

Ur Söderhamnskuriren någon gång på 1970-talet.

Året var i början 30-talet. Det kom en fotograf. Personalen vid Tygsta-vattensåg, för endast något år sedan riven, samlades på sågdammen och knäpptes av. Två flickor som den dagen höll på med tvätt vid bryggan blev med.

Nedre raden fr vänster: Karlsson d.ä., Per-Erik Frid, Algot Jonsson nu Dammbro, Övre raden från höger: Per Vestlund, ramsångare, Frida Jonsson, flicknamn, Elov Karlsson, Albert Wannberg, kantare, Anna Westman, flicknamn, och Alberth Byström, stabbläggare. Tre av dessa är nu döda, dessa är: Karlsson d.ä. Elov Karlsson och Albert Wannberg.

Tygsta-sågen ägdes av bönderna gemensamt. Nedan för dammen finns en mindre kraftstation, som byggdes redan år 1914 av de två ägarna J Westman och P Persson på Lundberg. Denna kraftstation är ännu i bruk för de båda gårdarna.

Trönö Idrottsklubb

Fotboll och Skidor

Trönö IK vill tacka alla som var med och sponsrade våra löpare på Sponsorloppet 2017.

Det betyder oerhört mycket för klubbens verksamhet. Tack!

Vi vill också passa på att tacka alla våra sponsorer för 2017/2018.

Huvudsponsorer:

Dina Försäkringar
Team Sportia
Golv- & Kakel Gävleborg AB

Guldsponsorer:

Caverion
Ica Nära Trönö
Perras Bygg i Trönödal AB
GHG Bostäder AB
Josef Lindberg i Sandarne AB
Stora Enso
Bengt Olov Svensson Trönödal
Affärsfastigheter
Engstrands Golvfirma AB
Svenssons Hydraulikservice AB

Silversponsorer:

Holmen
Sjukgymnastkonsult AB
Trönö Maskintjänst
Alectron
Daghs Buss AB Rengsjö
Holms Bleck & Plåt
Bengt Olov Eriksson Trönödal
Mats Widén Trönödal
Trädfällning Lars Wandin
Åberg & Svensson Skog AB

Midsommarsponsorer:

Bäckmans Glas AB
Skogslidens
Edbergs Begravningsbyrå
Gruspelle

Match- och tävlingssponsorer:

Salong Marianne Trönödal
Bjerknes Ekonomi & Redovisning
Lobergs Åkeri
Norråla Bensin & Service AB
Vågbro Rör
Werners Bil & Maskin

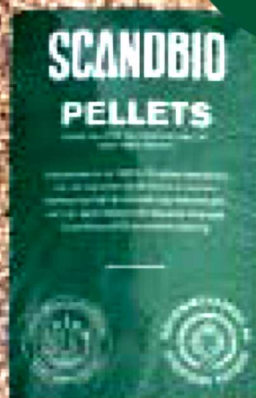
PELLETS FRÅN AGROL
OCH NEOVA HETER NU

SCANDBIO

Namnet är nytt, men pelletsen är av samma
hög kvalitet och rekommenderas fortfarande
av Sveriges sotare. Tack vare vårt nät med
över 400 återförsäljare, är det enkelt att köpa
Scandbios pellets oavsett var du bor.

**2.020:-
/pall**
vid köp av
6 pall

VÄRME & MILJÖ AB

070 334 43 61 eller skogslidens@hotmail.com

PASSA PÅ ATT KÖPA HEM VINTERNS BEHOV INNAN PRISERNA GÅR UPP – NYTTJA VÅR RÄNTEFRIA KREDIT!

Blomstrande sommar för hembygdssföreningen

Söderblomsgården och gamla kyrkan

har under den gångna sommaren haft många besökare, totalt närmare 1500, från både när och fjärran. Det verkar som resandet både inom Sverige och från andra länder har ökat. Söderblomsgården har också haft en hel del besökare från grannsocknen Norrala som har kommit per bil eller cykel för att smaka på nyheterna Trönömackan eller en våffla och se sig om i huset, gamla kyrkan och även i Sothålgården, som ställts i ordning med en liten utställning om Sothåls-Lars.

Trönökvällen när Kerstin Olsson och Jan-Eric Berger berättade om gamla kyrkans och Söderblomsgårdens historia har fått många positiva omdömen och repris efterfrågas.

Den gamla kyrkan som ägs av *Statens fastighetsverk* och sköts av hembygdsföreningen med öppethållande varje dag mellan maj och september, gräsklippning och städning, har i år engagerat många nya som i tvåveckorsperioder skött öppethållandet. Många uppskattande kommentarer har kommit om den gamla

kyrkan från långväga besökare, till exempel "hoppas att ni som bor här i trakten inser vilken skatt ni har i den gamla kyrkan, den är unik i sitt slag".

Nytt för i år är att en vaktmästare, Johnny från Stugsund, anställts för att sköta gräsytor och allehanda vaktmästaruppgifter.

Söderblomsgården med visning och servering har sköts av Johanna från Tygsta och Emma från Norrala, som även hon har viss Trönöanknytning.

Söderblomsgårdens trädgårdsgrupp under Robert Wiréns ledning arbetar och utvecklar trädgården vidare med några välkomna nytillskott i arbetsgruppen. Den här sommaren är snart till ända och förslag till förbättringar och nyheter inför nästa sommar finns redan.

♦♦♦

Närmast ligger nu **försäljningen av Trönögården**, där visningen lockade tio intresserade. Vad det leder till är vi i skrivande stund ovetande om. Men en utflyttning av föreningens inventarier och verksamhet till Västergården får vi nog räkna med under hösten.

En ny **byabok om Fly** kommer att släppas vid byafärden i byn den 3 september. Nästa bok, som är tänkt att bli ett litet häfte om gränsbyarna Ulva och Hisjö, är redan påbörjad och hur tjockt häftet blir återstår att se.

En skogsdag i föreningens skog kommer att anordnas under hösten, och annonseras när datum bestämts.

Fotoutställning planeras också till senare i höst, men lokalfrågan får vi lösa när vi kommer lite närmare.

Att så många är engagerade och intresserade av hembygdsföreningens verksamhet har verkligen blivit synligt under sommaren. Många timmars arbete med städning, bakning, trädgårdsskötsel, öppethållande i kyrkan, guidningar, traktorfärder, byaböcker och många fler arbetsuppgifter har utförts i föreningsverksamheten. Som en uppskattning för gott arbete med glatt humör och framåtanda kommer vi att samlas för en middag på *Albertina* i Skärså innan de stänger för säsongen. Det ska bli så trevligt!

Text: Birgit Lundgren
Foto: Marie Sundberg

Byafärd i Fly

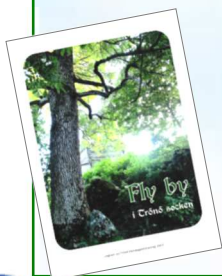
söndag 3 september

Samling kl. 13:00 på
gamla kyrkans parkering
för gemensam traktorfärd
genom byn.

Medtag eget fika!

Byaboken om Fly
kommer att finnas
till försäljning.

Arr: Trönö hembygdsförening

Trönös hjärtstartare

finns alltid tillgänglig
i ett skåp vid affären.

Anmäl dig gärna inne i butiken
till kurs i hjärt-lungräddning!

Kom ihåg att lämna in dina finaste trönöfoton till

2018 års almanacka

Kontakta *Olle Sahlin*, tfn 070-547 60 35, eller
Lena Åkerlind, lena.akerlind@soderhamn.com

De gömda, glömda skogskojorna i Trönö

Här kommer andra delen om Trönös kojor!

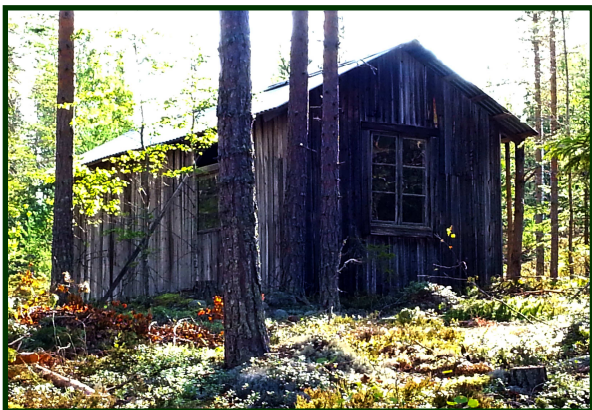
För några årtionden sedan fanns många enkla bostäder i Trönös skogar för alla som arbetade i skogen, huggare, hästkörare och kolare som bodde i kojor eller i gamla fåbodstugor. Kolarnas bostäder, kolarkojorna var byggda på ett särskilt sätt. Numera finns inga kolarkojor kvar, endast enkla kojor för skogsarbetare varav de flesta byggdes en bra bit in på 1900-talet.

Dessa kojor står kvar, är olåsta och välkomnar hågade besökare, för en kopp kaffe och kanske en stunds filosoferande över livet och de som suttit där för länge sedan. Alla kojorna skulle må bra av lite omtanke, kanske få golvet sopat och att någon skriver i gästboken. Stigarna till kojorna är uppmärksatta med röda plastband och Trönökartan som finns på ICA Trönö, kan vara till hjälp med att hitta.

Lindkvists koja

Lindkvists koja är belägen vid Lill-Örtjärn i Trönö och byggdes på 1940-talet av familjen Lindkvist i Rönningen, som ägde skogen vid kojor. Den byggdes som ett utflyktsmål vid skogsvandringar och för raster vid bärplockning och skogsarbete. Einar Lindkvist tyckte om att vara i naturen och gick långa skogsvandringar och då kom kolan väl till pass. Sture Lindkvist började på 1970-talet rusta kolan och hade planer på förbättringar, men sjukdom gjorde det fortsatta arbetet omöjligt. Kolan är numera ett skal med väggar och tak.

Vägbeskrivning: Sväng vänster vid Grubbe, åk uppför backen och sväng vänster (samma väg som till Augusts koja). Åk cirka en km, vid en tvär högerkurva lämna bilen på vänster sida och gå den gamla körvägen, som så småningom övergår i en lätt framkomlig skogsstig cirka en kilometer. Kolan ligger till vänster och den lilla skogstjärnen till höger om stigen.

Nordgrenarnas koja

högt belägen på baksidan Långbrobodåsen, lite synlig ett stycke efter den branta skogsbilvägen upp på åsen. Den kolan byggdes av bröderna Nordgren i början av 1960-talet för att användas dagtid för raster vid skogsarbetet. De arbetade då i skog som tillhörde Olle Edvard Östlund på Östergårn i Långbro och kolan byggdes på hans mark. De körde efter arbetsdagens slut hem till Järnäs med fullt timmerlass efter hästen och återvände morgonen därpå. Kolan finns kvar och står på mark som nu tillhör bröderna Persson på Berga.

Yxbergskojan

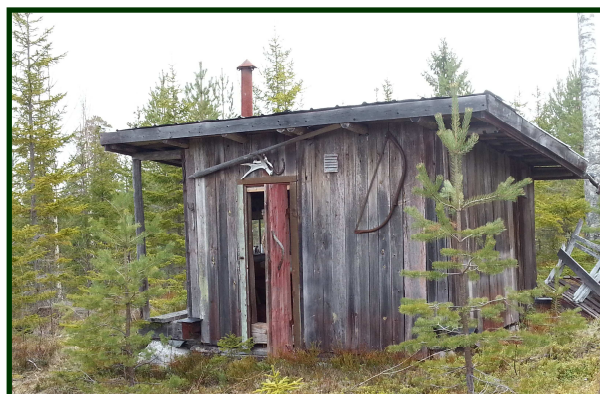
belägen vid Yxbergets fot ett stycke från bilvägen som går förbi Bergesbodarna. En koja på Yxberg byggdes av Erik Sjöberg från Rappsta under första världskriget (1914-18), men den är borta sedan länge.

Den som nu kallas Yxbergskojan byggdes av Sigurd, Anders och Roger Tång, Erik Näzell, Karl-Erik Olsson och Valter Andersson. Det var Anders Tång som ville ha en koja på skogen och i mellandagarna 1996 byggdes kolan hemma hos Tångs i Berge och fraktades sedan upp av Bror Nyberg med traktor till Yxbergets fot, på Gynbergs skog. Åk förbi Bergesbodarna mot Yxberg, cirka 150 m före vändplanen går en knappt skönjbar traktorväg till höger, märkt med röd snitsling. Följ den något hundratal meter upp efter bergskanten över hygget.

Grottsjökojan

Är belägen ett stycke till vänster från vändplanen vid Grottsjön. Ursprungligen fanns en koja närmare sjön som byggdes av Evert Axling, som använde den vid fiske. När den blev för dålig ersattes den 1996 av en nyare som sattes upp närmare vändplanen. Stommen till den kom från en lada som revs vid Wandins i Trönby. Fönster och dörr togs från Evert Axlings gamla koja. Den nuvarande kolan har iordningställt av Karl-Erik Olsson. Karl-Eriks pappa, Pelle i Myra, bodde i en annan koja vid Grottsjön när han var där och högg åt Brolins i Långbro 1936. I den kolan fanns en vedspis som länge fanns kvar på platsen, sedan den ursprungliga kolan multnat ner.

Görtjärnskojan

Den här kojan ligger intill Gårtjärn på Wijs-skogen, på mark som tidigare tillhörde Tore Larsson och alltså numera ägs av medlemmarna i Trönö hembygdsförening. Gårtjärn heter på Trönömål Görtjärn och därför kallas den här kojan Görtjärnskojan.

Troligen är den här lilla kojan bland de äldsta som finns kvar i Trönö, rejält byggd i timmer och har funnits på platsen i många år av knutningen att döma. Den var tidigare föresedd med ett obrutet eternittak som i slutet av 1990-talet började bli dåligt. Kojan hade då också sjunkit delvis och vilade mot marken. Trönögrabbarna Dan Mattsson och Joakim Ekmark frågade då markägaren Tore Larsson om de fick rusta upp kojan. Tore blev glad över förslaget och betalade nytt plåttak som Dan och Joakim lade på, och försåg med en taknock. De lyfte också upp kojan över marknivån. Sedan kom annat emellan i pojkarnas liv och Görtjärnskojan som räddats undan förgängelsen, blev stående.

Sedan dess har kojan sovit sin Törnrosasömn, med växtligheten alltmera in på knutarna. Kojan ligger fint en liten bit från den lilla skogstjärnen, som efter röjning av sly skulle synas från kojväggen. Tidigare användes kojan för skogsarbetarnas matraster och som fiskekoja vid fisketurer i tjärnen, där det också fanns en eka.

En körväg för hästdragna timmerforor gick förbi kojan och kallades Vintervägen. På senare tid gick en skoterled ett stycke ifrån Vintervägen, men av den tidigare skoterleden återstår bara ett gammalt träkruss. En skogsstig från den gamla skjutbanan i Wij har också funnits till kojan, men den har med åren försvunnit med det moderna skogsbruket.

Kojan saknar nu delvis innertak och golv och ingen inredning finns. Här väntar ett projekt på dig som har tid och lust att tillsammans med likasinnade ta dig an kojan, som kan bli en trivsamt oas och samlingspunkt för skogsvandrare och eventuellt skoteråkare.

Vägbeskrivning: Åk från Trönö mot Glössbo och sväng höger vid de tidigare militärförråden. Efter cirka 2 km finns en rejäl parkeringsficka vid vänstra vägkanten. Där finns en gammal körväg/stig markerad med ett par röda band. Följ den några hundra meter, över bäcken från Gårtjärn. Terrängen intill bäcken är sank och ganska igenväxt, stövlar behövs. Ett kort stycke efter bäcken syns kojan.

Prästkojan

vid vägen som går till höger efter badplatsen vid Storsjön. Den byggdes troligen i början av 1900-talet i första hand för de arbetare som avverkade i pastoratets skogar i närheten, men även de som högg åt privata skogsägare kunde använda kojan. Där finns också stall för hästar. Kojan förfaller alltmera sedan dess tidigare användningsområde försvunnit.

Text & foto: Birgit Lundgren

Kojskötare sökes!

Finns intresse för att i hembygdsföreningens regi bilda en kojgrupp, för att hålla kojorna i skick till nästa generation?

Kontakta **Birgit Lundgren** 076-795 5492 eller birgitlundgren@telia.com.

Lökar, Lejon och Morfar med flera rockade loss så regnet dunstade

Runt 200 personer hade samlats på SockenRocken på Trönö IP den 5 augusti, för att lyssna på bra musik och äta god mat. För andra året i rad arrangerade Trönö IK och Studieförbundet Bilda trevligheterna. Första året blev riktigt lyckat, och några förslag till förbättringar togs tillvara till i år.

Det var visst bra förslag, eftersom det kom fler besökare trots ett ihållande regn under dagen och tidiga kvällen! De drygt 40 barn och vuxna som följde med kapten Schack Matt och Jubb Jubb på skattjakt på eftermiddagen fick klä sig regntätt, men till mat och musik fanns ett stort tält och paviljongen som regnskydd. Och vid 19-tiden upphörde regnet.

De som kommit kunde avnjuta älggryta och öl eller vin, och musik av Frid & Gnid, Linnit, Morfar, Debbie, Ångvält, Hata Som Lejon och OneLegged Onions. De sistnämnda är möjligen redan en tradition! En folkfest med musik och mat för alla åldrar och många smaker, de flesta banden med Trönöanknytning.

Håll ögon och öron öppna för SockenRocken 2018! Vi lär höras igen!

Lena Åkerlind

Foto: Helena Leander

OneLegged Onions, från vänster Hans Eismar, Thomas Eriksson, Daniel Bjerknes och Johan Bergquist, har anträt scenen och kör hårt!

KUNGSGÅRDEN • RESTAURANG • PUB • PIZZERIA

NORRALA, TEL 0270 - 35097

Servering & avhämtning. Ring och beställ!

Öppet: må - to 11 - 20
fredag 11 - 21
lördag 12 - 21
söndag 12 - 20

Stråljära Däckservice

Tony Östman
Gamla Gävlevägen 7
(tidigare Martin Perssons lokaler)

Öppet: 07-16, lunch 12-13
Tidsbokning: **070-248 95 24**

- Däckhotell • Försäljning • Skiftning
- Montering • Balansering • Reparation

KUMHO TYRE

Continental

COOPER TIRES

DIN ELEKTRIKER !

Gunnar Schewelius
gunnar@elia.x.se

**Vi utför alla typer av el, tele,
data och fiber samt servicejobb.**

Vi har c:a 16 st montörer och två arbetsledare som gärna
kommer ut och tittar på jobb och lämnar förslag på hur det

Tel 0270-16000

elia.x.se

Anders Holgersson
anders.holgersson@elia.x.se

LÖNNSS BUSS

Välkomna till oss

Om ni vill resa miljövänligt,
säkert och bekvämt!

www.lonnsbuss.se

Värmlandsvägen 8
826 40 Söderhamn

Tele: 0270-124 20

Mobil: 070-632 19 12

Fax: 0270-126 85,

E-post: info@lonnsbuss.se

ALTERNATIVET till STORBOLAGEN

Dina
Försäkringar

Norrtullsgatan 8,
Söderhamn
0270-42 65 85
www.dina.se

Välkommen till ICA Nära Trönö!

Vi erbjuder

Catering

smörgåstårter, festplankor,
ostbrickor, matkorgar och
landgångar.

Manuell charkdisk

Vi skär, styckar och mal
efter dina önskemål.

Hemkörning

Kvalitetscertifiering

ICA I love eco är vårt eget
ekologiska sortiment, som vi ständigt
jobbar med att bredda och utveckla.
Här hittar du ekologisk mat och varor
till hemmet, allt producerat i balans
med naturen.

Vi gillar svenskt kött

Det finns goda skäl att välja svenskt
kött. Svenska kor får till exempel vara
ute och beta på sommaren och våra
grisar har tillgång till halm och mer
plats att röra sig på. Dessutom skapar
svenska bönder fler jobb i Sverige.

Ombud för

Apotek

Post

Systembolaget

Svenska spel

Telefon: 0270 360 85

E-post: david.eriksson@nara.ica.se

Öppettider: Vardagar 9-19 Helger 10-17

ICA
nära
Trönö

**Allt inom byggnation.
Ring för offert!**

070 544 21 67

Grattis till

Trönö förskola

som vann goda rabarberprodukter,
som tack för att de skänkte rabarber
till hembygdsföreningen,

och till

Ann-Gerd Tång

som vann tisdagsgruppens fina bänkbord.

Rönningens bygdeförening

tackar alla som deltagit i sommarens gåbingo.

Den **10/9 kl. 14-16**

kör vi på mångas

önskan en

höst-gåbingo!

Välkomna!

Holms

Bleck & Plåt
www.holmsplat.com

Allt inom byggplåt!

SÖDERHAMN 0270-100 71, 070-516 42 99

Spänd? Stel? Ont?

Välkommen till

Lillemors Massage

och
*Förstel
Harmoni*

Dipl. medicinsk massageterapeut och massör.

Utbildad på Axelsons.

Ring och boka en tid hos mig i Trönö eller i Söderhamn på Grengatan 1

Eller ge bort en massage – den perfekta presenten!

070-509 93 51

Äppelinsamling till **Trönögumman** äppelmust

Lördag och söndag 7 – 8 oktober

Behöver du hjälp med plockning och hämtning av äpplen? Kontakta *Anders Tång*, tfn 070-343 71 39.

Observera att det ska vara vinterfrukt!

Mer info senare (lapp i brevlådan).

Trönö skola fyller 60 år!

öppet hus

onsdagen den 6/9 kl. 11.00-14.00

- Kommunchef *Per Granath* talar på skolgården kl. 12.00.
- Underhållning av *Frid och Gnid*.
- Sång av skolans elever.
- Eleverna kommer att guida runt i skolan. Längs Åstigen kommer en tipspromenad att finnas uppsatt.

Välkomna!

INSECO

*Skruvspecialisten
i Söderhamn*

Tel 0270 735 50 Fax 0270 735 60
www.inseco.se

**Service, reservdelar, tillbehör,
maskinförsäljning**

**Köksutrustning, tvättmaskiner,
diskmaskiner, kyl & frys**

Återförsäljare av:

Cylinda

Värd varenda krona

och

**Vi server
även
husvagnskylar**

J&A

Hushållsservice AB

Jens Rehnvall

Bollnäs 0278-124 71 • Söderhamn 0270-160 80

DET HÄNDER I TRÖNÖ

SEPTEMBER

- Sö 3 sep** **Byafärd i Fly** med släpp av nya byaboken om Fly. Samling vid gamla kyrkan kl. 13:00 för traktorfärd. Ta med eget fika. Arr: *Trönö hembygdsförening*
- Sö 3 sep** **"Jazz och medmänsklighet"**, söndagsgudstjänst med *Sofie Norling* och *Christine Carlsson*. Trönö kyrka kl. 14:00.
- Ti 5 sep** **Gympa**, skolans gympasal 15:30-16:30. Ledare Märta Olhem. Varje tisdag under hösten.
- On 6 sep** **Trönö skola 60 år**. Öppet hus kl. 11:00-15:00. Se annons s. 13.
- To 7 sep** **Trönöminnen**, cirkel om gamla Trönö. Församlingshemmet kl. 14.
- Lö 9 sep** **Skördefest** i och kring IOGT Enighet kl. 11-15. Marknad och loppis, servering. Se annons s. 15.
- Sö 10 sep** **Höst-gåbingo** i Rönningen kl. 14-16.
- Sö 10 sep** **"De äldres kyrkfest"** i Trönö kyrka kl. 14:00. *Trönö manskör* samt *Frid & Gnid* medverkar. Servering. Se kyrkans kalendarium på sista sidan.
- Må 11 sep** **SPF månadsmöte**, församlingshemmet kl. 10:30.
- On 13 sep** **Framtidsverkstad** angående remissvar på kommunens förslag till bostadsförsörjningsprogram. IOGT Enighet kl. 19-21. Alla är välkomna!
- To 14 sep** **Fotocirkel**, Trönögården kl. 13:00..
- Fr 22 sep** **Vinprovning**, Rönningens bygdegård kl. 19:00.

OKTOBER

- Lö 7 okt** **Höstmöte Trönöbygden ek för**, IOGT Enighet kl. 15-17. Se annons s. 3.
- Lö 7 – sö 8 okt** **Äppelinsamling** för *Trönögumman* äppelmust. Se annons s. 13.
- Må 9 okt** **SPF månadsmöte**, församlingshemmet kl. 10:30.
- To 19 okt** **Sopplunch för daglediga**, GT-gården 12:00-13:30.
- Sö 22 okt** **Piano och diktläsning** med *Christina Nyström*. Söndagsgudstjänst i Trönö kyrka kl. 14:00.

NOVEMBER

- Sö 12 nov** **"Svenska schlagers"** (Gunnar Wiklund, Sven-Ingvars med flera). Söndagsgudstjänst, Trönö kyrka kl. 14:00. *Johnny Wiktorsson* från Jämtland. Kyrkfika i församlingshemmet.
- Må 13 nov** **SPF månadsmöte**, församlingshemmet kl. 10:30.

Vill du/ni ha med något i kalendariet?

Lämna uppgifterna till Trönöbygdens redaktion, helst via mejl info@tronobygden.se men telefon och skrivna lappar går också bra.

Allra senast torsdag i vecka 6, 19, 32 respektive 45!

Salong

Marianne

Trönö

Näe! Nu går jag till
Salong Marianne!

Telefon: 0270 363 19

Trönö
bio

Preliminärt höstprogram

3/9	Bilar 3 (em), Dunkirk (kväll)
1/10	Black Sabbath
13/10	Korparna
22/10	My little pony (em),
Vilken Jävla Cirkus (kväll)
10/11	All inclusive
3/12:	Trollvinter i Mumindalen (em),
Solsidan (kväll)
13/12	Star Wars (klockan 20.00)

Stuga el tomt nära vatten köpes!

Söker en stuga alternativt tomt nära vatten i Trönö. Helst i området kring Storsjön, Järvsjön eller Västansjö, men kan tänka mig andra platser också.

Hör gärna av er om ni har något objekt till salu. Med vänliga hälsningar,

Daniel Caldeman

Tfn: 070-627 72 43,
danielcaldeman@hotmail.com

Vi kommer gärna till din bygd för att informera om oss, diskutera frågor samt ta emot förslag och önskemål kring vad din förening vill att Allis ska arbeta med!

Mer om ALLIS:

www.soderhamnsbygder.se
www.allis.nu

ALLIS arrangerar för **ALLA**

Skördfest

med marknad och loppis
Lördag 9 sept kl. 11-15

- **Skördemarknad**
Har du något ätbart att sälja är du välkommen att göra det. Något nyskördat, plockat, förädlad eller tillagat - allt går bra!
- **Bakluckeloppis**
Det kostar ingenting att vara med, men du behöver anmäla ditt deltagande till Ann-Gerd Tång, 070-337 60 79, eller Lena Åkerlind, 070-350 80 66, lena.akerlind@soderhamn.com
- **Klass 6** säljer sin nyskördade **potatis**.
- Servering av **skördesoppa**.
- **Trönökarusellen**
- **Traktor & vagn**
- **Servering** inne på IOGT.
Marie Sundberg sjunger kl. 14:00.

Arr: IOGT och Trönöföretagarna

0270 42 65 35

Bröksmyravägen 13, 826 40 Söderhamn

Vi har ett stort utbud av

VITVAROR och **HEMELEKTRONIK**

Välkommen till vår butik

Tomas Persson

Ante Persson

Urban Sundqvist

Trädfällning? Skogsröjning Skogsplantering?

Hjälp att ta ner träd på din tomt?

Vi fixar nedtagning och
bortkörning.

Vi utför även:

- häck- och gräsklippning
- grästrimning
- sandsopning

Glöm inte
RUT!

JÖ Skog & Snö AB
070-625 37 40

Bågjakt

Kurser
Prova på
Familjeaktivitet

1 km syd Storsjön skjuter vi
med compoundpilbåge på
plastdjur/3D mål

Ulf Backman
070-525 1837
www.bowhunter.se
Trönö

Välkommen till Norrala-Trönö församling!

Se hela kalendariet på www.norrala-trono.se
Vi finns på Facebook: Svenska kyrkan Norrala-Trönö

Söndag 3 september kl. 14:00

"Jazz och medmänsklighet"
Söndagsgudstjänst i Trönö kyrka med
Sofie Norling och Christine Carlsson.

Söndag 10 september kl. 14:00

"De äldres kyrkfest" i Trönö kyrka.
Trönö manskör medverkar.
Mat- och kaffeservering i församlings-
hemmet. Frid & Gnid med flera.

Anmälan till maten:

Marita Eriksson, 070 549 83 23 eller
församlingsexpeditionen, 0270 300 95.

Söndag 17 september kl. 14:00

Söndagsmessa i Trönö kyrka.
OBS! Kyrkival.
Mer info på www.norrala-trono.se.

Söndag 1 oktober kl. 14:00

Söndagsgudstjänst i Trönö kyrka.
Monika Robertsson med flera.
Kyrkfika i församlingshemmet.

Söndag 22 oktober kl. 14:00

Söndagsgudstjänst i Trönö kyrka.
Piano och diktläsning med Christina
Nystrom.

Söndag 29 oktober kl. 14:00

Söndagsgudstjänst i Trönö kyrka.
Trönö manskör.

Lördag 4 november kl. 16:00

Alla helgons dag.
Minnesgudstjänst i Trönö kyrka.
Körsång.
Öppen kyrka kl. 13-16.

Söndag 12 november kl. 14:00

"Svenska schlagers" (Gunnar Wiklund,
Sven-Ingvars med flera).
Söndagsgudstjänst med Johnny
Wiktorsson från Jämtland.
Kyrkfika i församlingshemmet.

Söndag 19 november kl. 14:00

Söndagsmessa i Trönö kyrka.
Trönö manskör.

Söndag 26 november kl. 14:00

Söndagsgudstjänst i Trönö kyrka.
Musik och sång, annons senare.

Söndag 3 december kl. 18:00

Adventsgudstjänst i Trönö kyrka.
Kyrkokören. Kyrkaffe.

September, underbara, trolska månad
med hektisk ros och lilja i din hy,
med kvällar dallrande af drömfän tränad
och vilsna färgers spel på västerns sky -
dig älskar jag; min tankes värld du fyller
med öm och sorgset stilla strängalek,
ditt bleka leende min dag förgyller,
ditt spröda vemod gör min afton vek.

Emil Kléen (1868-1898)

Kontakt:

Församlingsexpeditionen: 0270 300 95
norrala.pastorat@svenskakyrkan.se